

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ  
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ  
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ  
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14  
ΑΘΗΝΑΙ (136)



Α  
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ  
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΑΙ 1968  
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ  
'Ιανουάριος - Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... *Κνίδη*.....  
(παλαιότερον ὄνομα : *Κοῦρ.βα.*), Ἐπαρχίας .. *Γρεβενῶν*,  
Νομοῦ .... *Γρεβενῶν*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Σωτήριος*  
*Καρανῆος*..... ἐπάγγελμα .. *δημοδιδάσκαλος*.  
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. *Κνίδη* .. *Γρεβενῶν*.....  
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον .. *πρὸς (3) ἔτη*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :  
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. *Στέργιος Δηλιάχτας*..

.....  
ἡλικία... *74*..... γραμματικαὶ γνώσεις .. *ἀγράμματος*  
..... τόπος καταγωγῆς .. *Κνίδη - Γρεβενῶν*.  
*Ἡ συζυγία ἔχ. ἑνὸς μόνου ἄνδρα Ἰωάννη Ἰωαννίδου - Φε-*  
*βρουαρίου 1970*.....

#### Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ  
βοσκήν ποιμνίων ; .. *Καρίβια* .. *Κάμινος* .. (*ἐκτλγς*)

.....  
Ὑπάρχον αὗται χωρίζται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-  
ματα ; .. *ἔκρησσο. π.ο. καὶ ἔ. π.ο.*.....

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,  
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς  
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μόνας κλπ. ....  
*εἰς ἰδιοκτησίας χωρικῶν καὶ εἰς ἐμπορίας (βοσκῶν)*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν  
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν  
του ; *Διανέμει π.π. περιουσίαν του εἰς τὰ τέκνα του γῶν,*  
*υπαγεῖ δ. ἰδίως μεριμνῶν τὸ ὄδοιόν καὶ διακονοῦται*  
*ἐκείνος πού τὸν γηρονομεῖ.*

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

*Ἀσχολοῦνται εὐχέρως μὲ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ἀσχολοῦνται καὶ μὲ τὴν γεωργίαν...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτῆματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

*Εἰς τὰ ἐμπειριαστικὰ κτῆματα (βασιλῆα) εἰργάζοντο ὡς ἄτομα οἱ κάτοικοι ἐὰν ἐννοίῃ ἢ μεδίασά.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *μειράρηδες. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...*

*Δὲν ἐκτῆρχε ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ ἐπίσκοποι. Ἐκτῆρχε ὁ Πάτρις.*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *Εἰς εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίαν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς. Συνηθὺς ὅμως ὄχι, διότι ἀρρηθροπόητο. Ἐρχάται κείνοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἀμοιβή εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Δὲν ἐχρημεμοιοῦντο. ὑπηρετῶνται, δοῦλοι ἢ δοῦλαι.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... *Δὲν ἐπὶ γαίαν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ἐπὶ γαίαν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται καὶ τεχνῖται (κτίσται), εἰς Λαρίββαν διὰ διεξιέναι καὶ καθάραν οἱ τεχνῖται (κτίσται).*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...  
*Ἐξμεταίνοκα μὲ ζωϊκὴν κόπρον. (βοῶν, ἰαῶων, ἡμιόωνων, ὄνων, αἰγοπροβάτων.) καὶ μὲ φυτικὴν καῦσιν.*

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. *Μετὰ τὸ 1950.*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Μετὰ τὸ 1950.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζετο τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Σιδηροῦν ἄροτρον μὲ ξύλα ἐνὶ οἴκῳ.*

*Τὸ ἐξορμηθέντα ἀπὸ τὸν βόρον, μὲσω εὐσταθιστοῦ μου.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	



2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει; ) *Μετὰ τὸ 1950.*

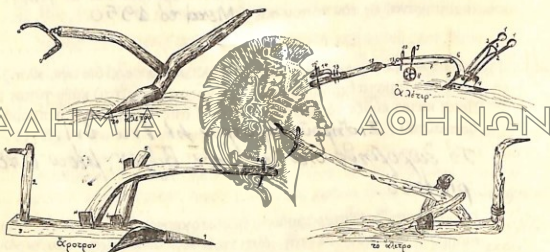
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Μετὰ τὸ 1955.*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .... Μετὰ τὸ 1955.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....  
 Κατεσκευάζετο ἐκὸς τῶν μακεδων. γεωργῶν...  
 ἢ δι. βρεμ. ἀπὸ ὄχλους.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



3) Ἰχνογράφησατε τὸ ξύλινον ἄροτρον<sup>(1)</sup> καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. } γονυρά	6. σταβαί	11. ....
2. } .....	7. μπουγιόα	12. ....
3. ..μοντούρ	8. παρὰ βοχ	13. ....
4. εφῆνες	9. ὄνι	14. ....
5. εἰσάδη	10. ....	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.



(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-  
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... γὰρ ἔρχαν δύο εἰδῶν : μὲ οὐρά καὶ ὠδῶνα.  
Μὲ οὐρά ἔχρησιμοποιοῦντο διὰ χέρσα καὶ ἀεραίνου ἐδάφους.  
Οἱ ὠδαῖες γὰρ χωματερεῖς.



- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ; .....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; .....

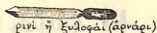
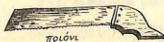


Σχῆμα ὠδαῖης  
ἀρότρου

Ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.) .....

ἐμειωμένα : ἀρίδα μεγάλη (ε. γυαρόδα), ἐμειωμένοι, ὠριόνι, ἐμειωμένο, ξυλοφάι, ὠδαῖος, ξυλοφάι, (ἀ) γέτρο-ὠδαῖνο.



8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ... *Ἐχρησιμοποιοῦντο. Βόδια. ....*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... *Δύο. (2).* .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ... *ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.* .....

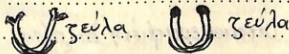


Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

*ζυγός*  
*ζεύλα*  
*Οἱ ζεύλα ἐξήγοντο ἀπὸ μαλακῶν μέσων (ζευρόμενα)*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....



11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ....



*κουλλούρι (εὐλῶρι)*  
*ἐκ ξύλου*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Δὲν γίνεται μετὰ τὴν*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .....

*Μὲ γαϊφαριές καὶ κραβηχτά*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,  
 τήν οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ  
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....



ζ'. Ἀροτρίασις ( ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....  
 Ὁ ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ).....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

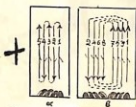
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....  
 Κατὰ τὸν ἴδιον, ὡς ἂν, τρόπον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).  
 Με σχοινί, αὐτὸ καὶ κέρατα. Συνήθως, ὁμοῦ...  
 ὁμοῦ καὶ μόνον.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

...Κατ'εὐθείαν... γραμμὴν. ὡς τοῦ σχεδιαγράμματος (α')

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;



Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

.....Μέ. δισοριές.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; Μέ. σημάδια.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον ;

Σεῖς. θραγίς. (καὶ θράϊα).

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Καθέτως... καὶ πλαγίως... (καὶ ῥαμψα).



Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων  
ἢ ἄλλων. ....

..... εἰς ἔργα καὶ σπορὰς.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

ἔχιντο πρὸ ὀργώματα α) ὀργωμάτ., β) δά-  
βασμα (ἐμβόλισμα), γ) εὐφὸργωμάτ.....

... Ἀπὸ Μαρτίου μέχρι Σεπτεμβρίου.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τὸ ὄργωμα ἐχίετο μετὰ δὲ ἐξία

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-  
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ὁχι... ἀγρὰτάωταις... ἀμείβεσθαι εὐφὸρ (ἐν τῇ γῇ καλλιεργεῖται)

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-  
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ  
ποίαν ἐποχὴν; ... Δύο ἢ πρὸς, ὡς ἀνω.....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.  
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-  
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

.. εὐφὸροτρον καὶ.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-  
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ  
τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

Καθαρίζονται ὅλα μὲ τὴν ἀξιόλη (ράβδος εἰρη-  
ρᾶ τοποθετημένη ἐν τῷ αἵματι καὶ θουμέντρου):...

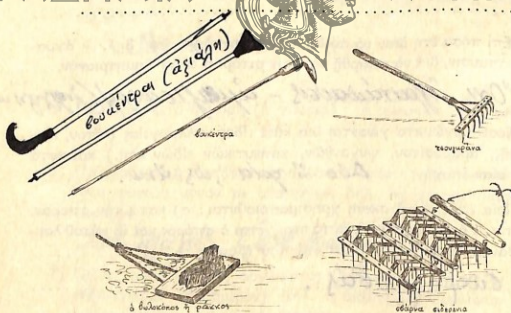
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-  
σμα, διβόλισμα); .....

Ὁχι.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

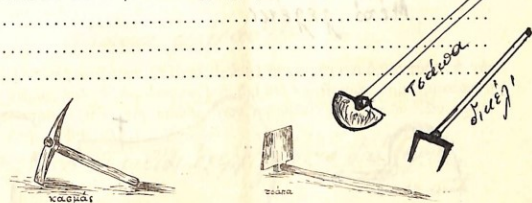
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-  
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

..... Δέν... ἐχρημενοιοῦντο... βοηθοί.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.....

Μαχ. με. τα. μαμαρόνια ἐσπέρντο φαβορία.  
'Αγλα. 'Εσπέρια... ἐκὰ διὰ ἀδύνακα χωράφια.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

.... Τὰ ἀδύνακα... χωράφια.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεὺς (βραγιεὺς) καὶ ἄλλως.....

.... 'Εσπέρντο... ἐκὰ... αὐλάκια.....

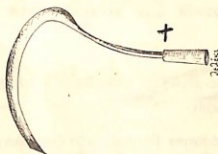
### Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. 'Εργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

... *Μέπο' γελέει* .....



Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

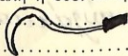
ΔΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) .....

*Μέ κοσσιές*



3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....



*ὄχι ὀδοντωτή. Ὁμαλή*

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

*Παρό' ξύλο... ὁ εὐμεγέθς ξύλ. ἔχει ν. ὀνομασίαν.*



- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....

..... *Εἰδίμοι' αἰδερὰδες* .....

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

... *Μόνον τοῦ ρεβίθου ἐξεργάζοντο διὰ χειρὸς* .....

## β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

... *Εἰς ὕψος... τοῦ ἐσπεροῦ καὶ τοῦ μέγρου* .....

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

... *καρὰμα* .....

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; . *Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν*

*ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς χεριές. Αὐτοὶ δοῦναι χερσὶνες καὶ αὐτὰς καὶ εἰς ἑξέναν* .....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

... *Πολλὰς χεριές μαζί... μέχρι τέσσαρες, μὲ τὰς μερὰς τῶν σταχυῶν εὐρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ μετὰ διασταυρῶντο* .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-  
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

Καὶ αὐτὰ χεῖρες ἐναρξούνο.



### γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)  
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν  
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποιοῦν ; .....

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες Δεί ἤρχοντο  
ἐπαγγελματίαι θερισταί.

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'  
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ αἰμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς  
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ  
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν  
εἰς τὸν τόπον σας οἰοματολογίαν) .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-  
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ  
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-  
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται  
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

Ἐφερον ἰσθαμαριάν. Ἐφερον εἰς τὴν μέσην  
των γυνάρ. ἢ γυνάρ. (ὅχι ὅμως ἔλαι.) .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐδίδετο προσοχή... Συκιδωὺς ἀρχίζει Δευ-  
τέρα... ἢ καὶ ἄλλῃ ἡμέρᾳ... ἑνὸς... Τρίτης.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ἐτραγουδοῦσαν... μαρουαρινὰ τραγούδια

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε, λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δὲν ἔχουν ἄριστον μέρος. Κερτακισμός  
με σταχ. ... σταυρὸν (ἀνόμεν. ὄρθιον). εἰς τὸ τέλος  
τοῦ θερισμοῦ καὶ εὖν. Ἐτραγουδοῦσαν... Τὸ φάδν  
ἐχέμεν. τραυέρι. με ἀνι. γκα, ααζα, φαχκα, δι' γει,  
κραιβιά καὶ τραγούδια... (ἀνόμεν. κρι. τομάς).

#### δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἐγένετο... ἀμέσως... μετὰ εὖν. θερισμόν...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοὺς στάχους τοὺς ἔδεναν. μωυρά. παυλῖα (ἀγόρια καὶ κορίτσια) καὶ ἔπεισαν ἀγκαλιές. Τὰ ἔδεματ' ἔδεινοντο ἀπὸ ἀνδρῶν μὲ μαζομεν. ἀπὸ βρύτα. ἐχρησιμοποιεῖτο εἶτο. εἶ. σύγκο. ἐργαλεῖο. ὀνομαζόμενα. πυλινεύμος. καὶ τὸ δεματίασμα αὐτὸ μαζομα. καὶ σταγῶν διεσπαιράνοντο.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΔΟΧΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεματία μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεματία συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθεοῦντο ; .....

Τὰ δεματία μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

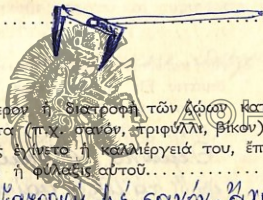


Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..Η δασκάλα ἐμφανίζει τὸ ἐκωφίερον. ἡ δ' ἔ.  
σπορά ἔγινετο... αὐτοὺς Μάρτιον. - Ἀπρίλιον.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-  
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ  
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ  
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ  
φωτογραφίαν.....

..Η ἐξαγωγή ἔγινετο μὲ δίκλιν.



στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

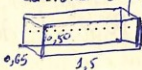
- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ἄνων κατὰ τὸν  
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν  
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ  
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἐσυνθίζετο. ἡ διατροφή μὲ σανόν, ἄχρια χόρτο  
μαγαρεσινοῦ καὶ μαγαμ(α) αὐτοῦ. ἢ κα.

- 2) Πότε θερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-  
σαν κ.ἄ.). Μάϊον καὶ Ἰούνιον μὲ δρεπάνι καὶ κοβέρ.  
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-  
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-  
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Η. Σήφανος... έγινε με σύμφωνη.  
Έδωσε δέ με Σήφανο... με σύμφωνη και δέ.



Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Συνεμετράντο οὖν καὶ εἰς ἀγῶνι μορὰ εἰς  
καὶ ἀνδοθῆμας ἀγῶνι καὶ χαρίτου (δημιουργία).

- 2) Πώς καλείται ο χώρος όπου τοποθετούνται τὰ πρὸς ἀλγωνισμόν  
δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμνωιά,  
θεμνωιάστρα, κλπ. Πώς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σφρόν;  
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; .....

Θεωρητικά... Εθνικός πρόβλεψ. με τὰ κράνη  
αφ' οὗ τὰ μέγεθος τῶν ποταμῶν... ἐσωτερικῶς...  
(Κυριακή Θεωρητική)

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;  
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρή-  
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Κάθε οἰκογένεια ἔχει τὸ δικό της ἀνώ-  
νι, δῶν... ἀλλως δὲν ἐπιδόρθευαν τὸν ἀγωνισμὸν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀπὸ 15. Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου 15.- 30. ἡμέρας  
ἀναλήφας τῶν μαθητῶν ἐκκλησιῶν (Ἰερους - ἑρως).

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-  
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον  
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-  
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Χωματῶν με ἀσφάλτου καὶ ὁδοῦ

5. ὁδοῦν... ὁδοῦν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ  
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματῶνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ  
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοῦ χώματος, ὅπου ὑπάρ-  
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν  
καὶ ἀχύρων). Μετὰ τὸν ἀγωνισμὸν... ἐκκαθαίρεται

ἡ ἐκκαθαίρεται καὶ ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν ἀγωνισμὸν ἐκκαθαίρεται.

Τὸ ἐκκαθαίρεται ἐκκαθαίρεται καὶ ἐκκαθαίρεται.

ἡ ἐκκαθαίρεται καὶ ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν ἀγωνισμὸν ἐκκαθαίρεται καὶ ἐκκαθαίρεται.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-  
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

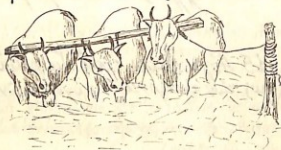
Ὁχι... Ὁ μὲν ἐκκαθαίρεται καὶ ἐκκαθαίρεται.

ὅταν... ἐκκαθαίρεται.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου  
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Μέ. κοῦς. σταχὺς. ὠρός. καὶ μέσα. εἰς. 4. ἔως. 6..  
 βεράς. με. γυὰ. καὶ. δειμάτια. ἰωήρχεν. ἀγκυρόστυ-  
 γος. ὀνόματα. στένης. λούρας.....



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-  
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-  
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).  
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-  
 νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,  
 στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-  
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-  
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-  
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Μέ. βόδια. καὶ. ἄροχα. με. εἰς. στένης. λούρας.  
 καὶ. δειμάτια. ἰωήρχεν. καὶ. ἔως. 6..  
 γυὰ. καὶ. ὠρός. νὰ περιφέρωνται. ἀγκυρόστυ-  
 γος. ὀνόματα. στένης. λούρας.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ  
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-  
 στῦλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,  
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους  
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ  
 μέσον τοῦ ἀλωνιῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-  
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν  
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται  
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-





- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 5<sup>ης</sup> 6<sup>ης</sup> ὥρας  
καὶ διακοπίζεται μετὰ τὴν 5<sup>ην</sup> αὐτοχειμασθῆναι  
ὑπὸν διὰ δουροειδέα καὶ γλινεμα .....

ἔπειτα μεταβαίνει καὶ εὐθὺς εὐθὺς ἐξοβέννην ..

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Τὸ δουκράνι (μέ δύο διχάλια) ὡς  
καὶ αὐτοῦ διχάλια ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



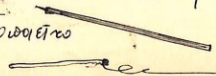
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπλους στάχους ; .....

Αὐτὸν ἐξίκοιτο καὶ γύρισμα μετὰ τὴν διάρκειαν  
τοῦ ἀλωνισμοῦ, ἀλλὰ ἐξίκοιτο μετὰ μικρὰ διαλείμματα ..

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

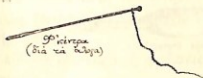
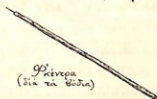
Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων  
αὐτὴν ἐξίκοιτο μετὰ τὴν διάρκειαν ..

Διὰ τὰ ἄλλα ἐχρησιμοποιοῦτο  
αὐτὴν ἐξίκοιτο μετὰ τὴν διάρκειαν ..



- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώτης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

Δέν. ἐποήρχεν. εἰς τὴν ὀνομασίαν. ἔχινετο. ἕνα ἀγῶνι. τὴν. ἡμέραν, ἀγῶνι μία. σφῶνις.....



- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δέν. ἐποήρχεν. εἰς τὴν ὀνομασίαν. (καρμῶς. καὶ ἄχυρο).

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ποσπάηδες, καλούμενοι ἀλωναστοὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν .....

Ἔο. Κάθε. γεωργὸς μετὰ. ἑκά. καὶ ζῶα. ἀγῶνι. γε. καὶ. ὅμιλ. σου.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ἔχινετο. ἢ. χρῆται. τοῦ. κοπάνου. διὰ. κοπάνου. ἀπο. δόνησας.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

ἔχινετο. κοπάνου. καὶ. κοπάνου. ἀπο. ἑκά. (μῆκος. ο., 80. μ. ἐξ. πάχος. ο., 20. καὶ. ὄψος. ο., 10. μέτ.).



- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Ἐγένετο ἀπὸ ἀλώνι καὶ εἰς αὐλήν. (φακί, ρεβίθι, ρόβι, κ.λπ.)*.....



κοπάνος εὐροσπύλου



ξύλο κομμένον διὰ τὸ κοπάνημα μισθὸν ἀπὸ δυνάστηων...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .....

*Ἐγένετο ἀπὸ πλῶν μέλων τῆς οἰκογενείας, εὐχρηστῶν καὶ ἀλλων προσώπων. εἰς ἀμοιβήν. τὰ προσώπων δὲν εἶχον ἐλάττω. ὀνομαζοιαν.*.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ



Ἰὼ. εὐδαίμων. ἐπὶ τοῦ ἐσθλίου. ἢ. ἐν τῇ. λέγον  
αὐτὸ. ἀγαθῇ. Σ. υνιδως. δὲ. ἐχρησμεύει. ἐπὶ  
τοῦ. εἶδος. τοῦτο. τοῦ ἀγαθου. με. ἀποδενε,  
παρὰ. μὲν. οὐ. διὰ. περὶ. τοῦ. οὐ. νου.

- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

...καὶ ἐόν. ἀνηγιεμένον. δὲν. ἐξαρχουδούνα. τραγού-  
δια. οὕτε... εἰδὶν. δὲν. οὕτε. ἀνηγιεμένον.

- Ποῖος τὴν ἐπιομηθεύθη (πρόσωπον, ἀνταγρίσμος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . . . . .

### β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνχισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνχισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Δέν... ἐσθ' ἤρχεν. ἐσθ' ἡμῇ. ὀνομασία διὰ τοὺς ἀγαθωμένους  
σάχους... Συνεωρεθέντο μετ' ὁμοφρον. ἡ γένειον.....



Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;  
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ. εὐρὸς. ἐγένετο. βε. ἐαίμνιες. ἐχῆμα.  
 Προτοῦ. ἀρχίβη. τοῦ. γίχτιμα. παροδοεῖτο. ἐπὶ αὐτοῦ  
 ἢ. ἀρεθάν. ἢ. ἐκ. εἰσῆρο, ἢ. ἐμύρο. γιὰ νά μή..  
 βασιμαδῆ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Τὸ γίχτιμα ἐγένετο με. ποροδογόν. ξ. γένου. (ἐίδος  
 διωριστοῦ. με. πέεερα. διχάμα). καὶ. με. το. ξ. γένου. φινάφ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρὸς, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;  
 Ὁ. Ἄνδρες.. καὶ.. γυναῖκες. τοῦ. εὐαριτοῦ.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ. χονδρά. τεμάχια. τῶν. σταχύων.. ἐρέχοντο. ἐπὶ  
 πλάτα. καὶ. ἐχωρίζοντο.. ἀπὸ. τὸν. καρπὸν. με. το  
 δευρόνι. Τὰ. πλάτα. ἐκρυπνῶντο με. τὸν. πλάτανο.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-  
 ηθίζεται τοῦτο .....

Δέν ἐρίνετο δεύτερον ἀνέμισμα.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Τὰ κόμματα ἐχωρίσθη. αὐθ' ὅτον μαρῶν δ' αὖ  
 μαδυνίσματας μετ' ὅ δερμόνι καὶ μετ' ἐμούδα.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρον; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



κοσκίνο παλιό δερμάτινο

+



+

κοῦρος ἢ ἀφύλλος



νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετ' ὃ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Τὰ ὠκεῖνα ἦσαν ἀσὶ ζαμαρίνα ἢ ἀσὶ  
 ἑρμαεα μωρῶν γῶν .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ .....

Σχηματίζεσθαι σωρὸς μετὰ δερμιόχισμα καὶ  
 εἰς τὸ τέλος ἐμπηγνύετο τὸ μαρμαροῦ (ἀπὸ μὲ  
 τέσσαρα ὀκτάγωνα) μέχρι τοῦ βάθους τοῦ σωροῦ  
 καὶ εὐρίσκειτο τὸ σῶρον τοῦ εἶναι μετρώμενος  
 μετὰ δακτυλῶν καὶ ὕψος τοῦ σωροῦ εἰς τὸ μαρμαροῦ.

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

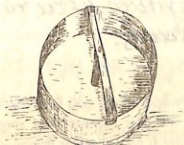
Δὲν ἐπὶρχεν ἄλλο ἑδιμον .....

- γ'.1) Ποῖα ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ὀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ὀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν



χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-  
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἔφρετε νὰ καταβληθῇ καὶ δέμακο. ἤρχετο δ.  
εὐαχὴς. (ἀπεωρόσωτος τοῦ δεμακιστοῦ). ἀρ. καὶ ἀγν.  
τὰ δοχεῖα ἐχέγετο καὶ γὰρ. καὶ ἐφῆρει 10-12 δεμάδα.



μυσκόλι



κουτέλι



2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

Ἐφαρμόνετο μόνον καὶ ἀγροφυλακία εἰς εἶδος,  
εὐαχὴ καὶ δοῦν, ὅταν ἐχρησιμοποιεῖτο ξένα γῆνα  
διὰ τὸν ἀγροφυλακία.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ  
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-  
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-  
κὰς συνηθείας) .....

Ὁ μαρμαρὸς ἀποθηκεύετο ἐντὸς τῆς οἰκίας, εἰς  
ξύλινα ἀποθήκρια.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ  
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ὙΠΑΙΘΡΟΝ ; Τὸ ἄχυρον ἀποδομιεύετο  
εἰς ἀποδομίας (ἀχυρῶνας) εἰς τὴν ἀγορὴν τοῦ  
χωρίου εὐρισσάμενας ἢ καὶ ἐξ ἐξουσίας αὐτῶν.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ  
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;....

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο μετὰ τὸ ἀλώνισμα  
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-  
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,  
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Δὲν ἐγένετο κοινὸν τι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.  
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον.....

#### Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν  
τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὙΠΑΙΘΡΟΝ. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-  
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-  
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Κατὰ τὰς αὐτοκρατορίας, τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς  
μετὰ τὸ δεῖπνον ἀνάβουν φωτιάς εἰς τὸ μέτρον  
τοῦ χωρίου, ἢ εἰς ἰσογυῖα μετροῦντα σημεῖα, κατὰ μακρὰ  
ἢ ὀρθὰ.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

..... Ἡ φωτιά λέγεται φανός.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

Τὴν φωτιάν. τὴν ἀνάβουν. συνήθως ἰθαυεῖς, ἀλλ-  
γὰ καὶ μετὰ αἱ.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; \*Αὐτὸ ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Τὰ ξύλα καὶ συλλέγουν ἰθαυεῖς (ψηφιακοὶ καὶ  
μέδρα). Δὲν... ἐμὲ αὐτοὺς τοὺς αἰῶς. καὶ εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ αὐτοὶ  
φανοὺ εἰς φανόν.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....

Τὰ ἰθαυεῖς αὐτοὶ ἡμέρας ὑπόταν. μέδρα  
καὶ σχηματίζουν αὐτοὺς. Συγκεντρώνουν  
εἰς αὐτὴν ψηφιακοὺς δεκάμετρα αὐτοὶ καὶ ἄλλοι 1/4  
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Γύρω αὐτοὺς τὴν πυράν γίνονται μετὰ τοῦ θόρυβου,  
ἄσματα καὶ χοροὶ καὶ χοροὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν  
ἰθαυεῶν καὶ ἀνδρῶν μετὰ αἰετῶν ἄσματα,  
.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἐγίνοντο χοροὶ καὶ ἀπιδήματα γύρω αὐτοὺς  
τὴν πυράν... Ὁρισμένοι ἀρέεσκον εἰς  
τὴν αἰετῶν αἰετῶν ἀετῶν ἀετῶν δὲν δύναται  
να... μακρὰ γράψω, οὔτε καὶ γινώσκω.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Συνηθῶς καίονται κέδρα... βάθρον ἄμυν...  
καὶ τροχὰς... αἰσάνει... αἰσάνει...  
αἰσάνει...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.... Εἰς τὰς πυρὰς εὐχέλονται οἱ ἄνδρες,  
γυναῖκες, παῖδες... Αἰσχρολογοῦν ἀρισμένοι  
ἐμῶς... εἰς τὰς πυρὰς καὶ οἱ περιεβόητοι,  
ἄλλοι γίγχο, ἄλλοι ἀσπάζονται καὶ αἰσάνουν  
τὰς αἰσχρότητας...

Λέγονται αἰσχερά τραγούδια γὰρ τὸν παῖδα,  
ἐν παλαιᾷ καὶ ἐν νεωτέρῃ.

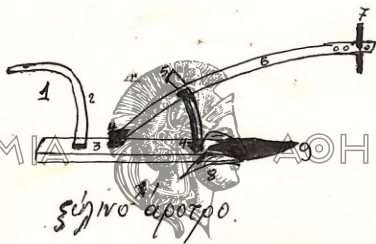
Μετά γυρίζουν οἱ νεώτεροι ἀπὸ τὰς συγμε-  
νικὰς εἰδέων μετὰ γυρίζουν καὶ αἰσάνουν  
συγχώρησιν (συγχωροῦνται). Οἱ μετέωροι  
δίνουν καὶ κέρατα εἰς τοὺς μετὰ γυρίζοντας (χη-  
ματιστὴν ἀμοιβήν). Βάθρον καὶ αὐτὸν με-  
τὰ γυρίζοντας ἀπὸ μετὰ γυρίζοντας καὶ δίδονται καὶ παῖδα.  
Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν γίνονται καὶ κέρατα...



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



## Σελίς 7

Ἑρώτις 5' 6) 1)

Τραβούμε εἰς γῶνα (βόδια) μέ το  
εχοινί καὶ εἰς ἀνταίρου με πρὸ ἀγέρι.  
Βαίνομε πρὸ ζυγῶ, δένομε εἰς ζεύγες  
καὶ τὴν αἰδὸ πρὸ γαυρὸ μέ ζευρόσσινα  
καὶ μετὰ τραβούμε πρὸ σταβού  
καὶ βάνομε εἰς μεδουλιότα αἰδὸ δαίνω  
βαρύνουμε εἰς ἀσπίρη, πλύνουμε  
εἰς τούρῳ (χερούρι) καὶ πλύνουμε  
εἰς βόδια γὰρ γαυρῶ.

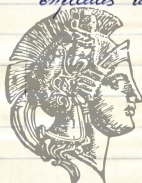


Αριθ. Πρωτ. 21

Εν Κνίδῃ τῇ 4-2-1970

Αγαποτά  
ἀφ' ἐπικυρώσεως, ἑδὸς τοῦ  
Δημοτ. Σχολ. Κνίδης, τῶν νέων  
ἐπισκευῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



Πρὸς  
τὸν Κ<sup>ν</sup> Εὐαγγελιστὴν Δημοτικῆς  
Εὐαγγελιστρίας Περιφερείας Γρεβενῶν  
Εἰς Γρεβενά.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν τὰ ἀναγέ-  
ρω ὑμεῖν, μακάριον τῆς ἐδ' ἀποδ. ἐρωστ.  
196/3/22-1-1970 ὑμετέρας Δ/γῆς  
§ 9, ὅτι τὸ, ἑδὸς τῆς Δ/γῆς μου, Δημοτ.  
Σχολεῖον Κνίδης ἐπικυρώσῃ τὰς νέας  
ἐπισκευὰς ἀναρτίσας καὶ ἐνάρξεων.

Εὐαγγελιστὴς  
ὁ Δ/τὴς τοῦ Σχολεῖου  
Λ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ